

Izhaja vsak petek ob 17.
Stane mesečno po pošti 5 Din,
v Celju po raznašalcih dostavljeno
5-50 Din, za inozemstvo 10 Din
Račun pri poštnem čerkovnem
zavodu 10.666.

Novo Doba

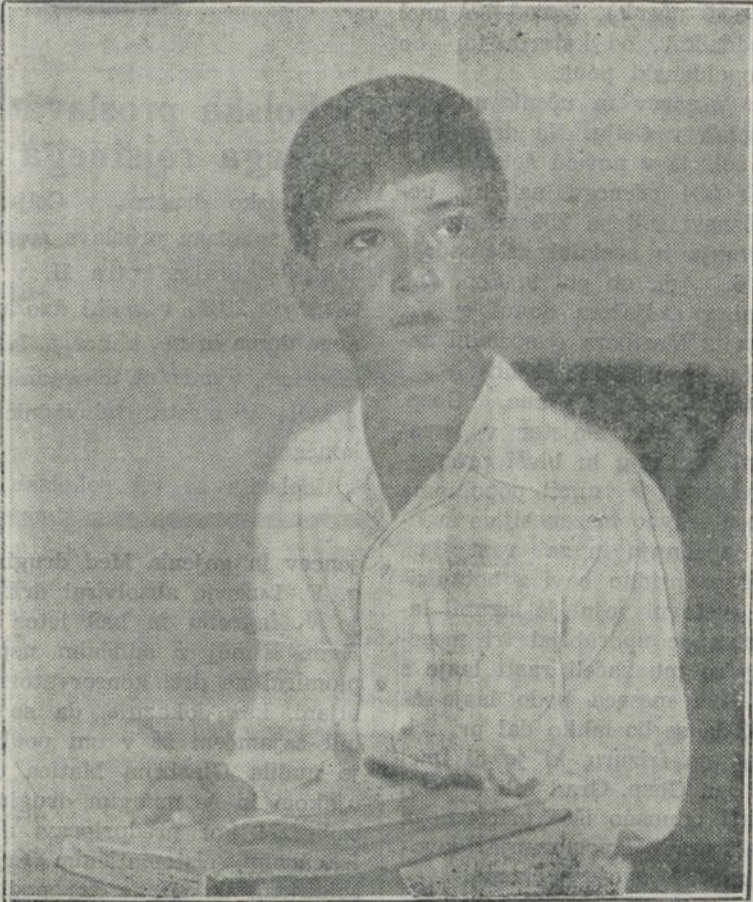
Redakcija in uprava: Celje,
Strossmayerjeva ulica št. 1
pritličje, desno.
Telefon interurban št. 65.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglašji po tarifu.

Štev. 36.

Celje, petek 4. septembra 1936.

Leto XVIII.

Praznik vseh Jugoslovenov

V nedeljo 6. t. m. bo dopolnil Nj. Vel. kralj Peter II. svoje 13. leto. Svoj rojstni dan bo slavil drugič kot kralj Jugoslavije — drugič po mučeniški smrti svojega velikega očeta, blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

V težkih časih, ki jih preživljamo, stoji lik našega mladega kralja kakor svetla luč, ki nas navdaja z najlepšimi nadami in ki nam bo svetila na poti v lepšo bodočnost.

V nekaj letih bo napočil dan, ko bo mladi kralj prevzel dragoceno dedščino svojega nepozabnega očeta in svojih prednikov. Ves narod, ki iskreno ljubi svojega prvega sina, mu želi iz vsega srca, da bi rasel v zdravju in da bi mu usoda izklesala vse vrline, s katerimi bo nekoč vladal Jugoslovenci in jih vodil v velike, slavne in srečne dni.

Živel Nj. Vel. kralj Peter II.!

Živel naš vzvišeni kraljevski dom!

Živela kraljevina Jugoslavija!

Politični pregled

p Irun je padel. Uporniške čete so po hudih bojih danes dopoldne zavzele Irun in napredujejo proti San Sebastianu. Uporniki so dosegli uspehe tudi na estamadurski fronti. Vlada v Madridu nima več nobene avtoritete, vsa oblast je v rokah posebnih ekstremističnih odborov.

p Zarota v Rusiji. Iz Rusije prihajajo vesti o široko razpredeni zaroti proti Stalinovi vladavini. V Moskvi vlada sicer mir, pravijo pa, da je to mir pred viharjem. Smrtna obsodba 16 boljševiških prvakov silno razburja opozicijo. Oblastva v velikem številu zapirajo pristaše Trockega. Celo na Krimu so odkrili zaroto proti Stalinu, v katero so zapleteni vodje krimskih Tatarov. O resnosti položaja v sovjetski Rusiji priča dejstvo, da je vlada odgodila jesenske manevre ob poljski meji.

p Mussolinijev govor. V soboto so se zaključili veliki manevri italijanske vojske, ki so se vršili štiri dni v pokrajini Irpiniji pod obronki Napoljskih Apeninov. V Avellinu, središču tega ozemlja, je bila ob zaključku manevrov velika vojaška revija, ki ji je prisostvoval tudi ministrski predsednik Mussolini. Ob tej priliki je imel Mussolini govor, v katerem je dejal, da lahko Italija v trenutku mobilizira osem milijonov vojakov. To je ogromen

uspeh, ki ga je dosegla fašistična vlada v 14 letih svojega obstoja. Italijanski narod mora vedeti, da je njegov notranji in zunanji mir dobro zavarovan. Čeprav zavračamo nesmisel neskončnega miru, vendar želimo živeti čim dalje mogoče v miru z vsemi in smo pripravljene dnevno prispevati k delu za sodelovanje narodov.

p Nova romunska vlada brez Titulesca. Romunski ministrski predsednik Tatarescu je sestavil novo vlado, v kateri so vsi ministri prejšnje Tatarescove vlade

ki je imenovan za zunanjšega ministra Victor Antonescu. Po sestavi nove vlade je izjavil Tatarescu, da bo vlada nadaljevala dosedanjo zunanjo politiko, ki je bila, kakor mora priznati, uspešna. Ta politika je popolnoma v skladu s potrebami in zahtevami romunskega naroda in je zato tudi politika vsega romunskega naroda. Glavni cilj te politike je, da se zagotovi čim plodnejše sodelovanje z državami Male antante in Balkanske zveze, s Poljsko, Veliko Britanijo, zlasti pa s Francijo, s katero je Romunija neločljivo zvezana. Ohraniti hoče prijateljske odnose tudi z Rusijo in drugimi državami, da se utrdi Zveza narodov ter doseže nedeljiva kolektivna varnost.

Domače vesti

d Jesenski ljubljanski velesejem je bil v torek svečano otvorjen ob navzočnosti odposlanca najvišjega pokrovitelja Ljubljanskega velesejma Nj. Vel. kralja Petra II., hkrati odposlanca vsega kraljevskega doma ter Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, g. polkovnika Mihajla Bakića. Goste je pozdravil predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač, za njim je pa predsednik razstave »Za naš les« g. dvorni svetnik inž. Rustia Josip v daljšem govoru razložil potrebo in namen propagandne razstave »Za naš les«, nakar je v imenu častnega predsednika vsedrjavne propagandne razstave »Za naš les« g. ministra za šume in rude otvoril velesejske prireditve ban dravske banovine, ki je zastopal tudi častnega predsednika Ljubljanskega velesejma g. ministra trgovine in industrije. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki ministrov, poslanstev in konzulatov, predstavniki cerkvenih, vojnih in civilnih oblasti, odposlanci inozemskih in domačih mest ter zastopniki raznih korporacij in organizacij. Letošnji jesenski ljubljanski velesejem je v glavnem posvečen propagandi »Za naš les«, razen tega so pa na njem razstava »Sodoben vrt«, razstava živalstva naših gozdov, jubilejna razstava »Živalce« z malimi živalmi, razstava domačih preprog in tradicionalna razstava pohištva, poleg teh pa tudi običajne razstave industrije in obrti. Velesejem traja do 13. t. m. Na železnica in parnikih 50% popusta.

d 47. velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda bo v torek 8. t. m. ob 10. dopoldne v Narodnem domu v Mariboru. Istotam bo v ponedeljek 7. t. m. ob 20. zaupni shod. Za udeležbo na skupščini je vodstvo izposlovalo za vse udeležence 50% popusta na vseh progah državnih železnic. Ta popust velja od 5. do 8. t. m. Udeležite se v čim večjem številu skupščine te naše izredno pomembne, zaslužne in največje narodno - obrambne organizacije!

d Slovesna otvoritev in blagoslovitev šole v Gradišču, ki jo je zgradila Družba sv. Cirila in Metoda, bo v nedeljo 6. t. m. dopoldne. Odhod iz Maribora z vlakom ob 5.44 zjutraj do postaje St. Lovrenc, prihod v St. Lovrenc ob 6.25, odtod peš v Gradišče.

d Tuji in tuji kapital v Jugoslaviji. V naši državi živi okrog 150.000 tujih državljanov, od katerih se bavi nad 100.000 s trgovino in gospodarskimi podjetji. Trgovina, zlasti izvozna, je po večini v njihovih rokah. Industrija pa je vsa v rokah tujcev. Največji rudniki in metalurgična podjetja v Srbiji, kakor so Bor, Pek, Trepča, Krupanj in druga, so v rokah tujih državljanov, ki bogate na račun prirodnega bogastva naše zemlje in cene domače delovne moči. Vsi večji in največji premogokopi so last tujcev, prav tako pa tudi žumska industrija. Največje tekstilne tvornice so last tujega kapitala. Poleg tega pa so še vse uvožene tekstilne sirovine v poslednjih desetih letih plačane s celokupnim izvozom agrarnih proizvodov. Izvoz metalurških in rudarskih proizvodov ni kril še doslej nobeno leto uvoza metalurških fabrikatov: povprečna razlika znaša na leto nad 200 milijonov. Naša država je bogata na železu, vendar pa ne krije potrebe navadnih šivank, ki so jih uvozili lani nad 12 milijonov. Igračk je bilo lani uvoženih iz Nemčije za 54 milijonov. Tuji kapital, ki je vložen za potrebe bankarstva, je precenjen na nad 3 in pol milijarde dinarjev. Večji porast in večja aktivnost tujega trgovskega in gospodarskega elementa, ki se bavi z dobičkanosnimi posli, sta povečala s prihodom židovskih emigrantov iz Nemčije.

d Predsednik Hmeljarskega društva za dravsko banovino g. Rudolf Lorber je priobčil o svojem informativnem potovanju po hmeljskih okoliših Češke in Nemčije v »Hmeljarskem vestniku« zanimivo in poučno poročilo, ki bo služilo kot dragocen prispevek za zdržanje naših hmeljarjev pri prodaji letošnjega pridelka.

d Starešina sreskega sodišča na Vranskem g. Franc Kompara je premeščen in imenovan za sodnika pri sreskem sodišču v Trebnjem. Gosp. Kompara je znan še iz časov svojega službovanja v Celju kot odlični nacionalni delavec. Na Vranskem, kjer je užival vsesplošno spoštovanje v vseh slojih prebivalstva, se je udejstvoval v vseh nacionalnih in kulturnih društvih in si pridobil zlasti zaslug za organizacijo Strelske družine.

d Kontrola zavarovalnic. V trgovinskem ministrstvu je bila v sredo in četrtek anketa strokovnjakov in zastopnikov gospodarskih organizacij in ustanov o novi uredbi glede nadzorstva nad zavarovalnicami. Anketi je osebno predsedoval minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić. Že konec junija se je vršila prva konferenca, na kateri so razpravljali o treh načrtih uredbe. Tedaj je bil izvoljen tudi poseben ožji odbor, ki je na osnovi tedanje diskusije sestavil novi načrt uredbe. Ta načrt je bil pred 14 dnevi razposlan v proučitev vsem prizadetim ustanovam in organizacijam. Glavne zahteve so postavili zastopniki gospodarskih korporacij, ki so šle za tem, da se uvede koncesijski sistem za poslovanje zavarovalnic in da se od podružnic inozemskih zavarovalnic zahteva izpolnitev vseh pogojev, ki so predpisani za samostojne domače zavarovalnice. Razen tega naj bi bile inozemske zavarovalnice dolžne dokazati recipročnost. Po novem načrtu uredbe bodo morale zavarovalnice ves denar, ki ga na premijah zberejo v naši državi, tudi v naši državi investirati. Načrt uredbe določa tudi nadzorstvo nad vsemi zadrugami in humanitarnimi društvi, ki se bavijo z zavarovalnimi posli, da bi se tako v bodoče preprečile zlorabe, do kakršnih je prišlo v zadnjih letih. Da se prepreči vsako nadaljnje tekmovanje med posameznimi družbami, določa uredba tudi minimalne premije. Na anketi so načrt nove uredbe podrobno proučili. V razpravo so posegli zlasti zastopniki gospodarskih korporacij in zavarovalnic.

d Abiturienti I. drž. gimnazije v Ljubljani letnikov 1908. in 1909. in njih bivši sošolci se snidemo v smislulanskega dogovora prijateljsko 5. in 6. t. m. v restavraciji »Evropi« v Celju. Zbrali se bomo v soboto 5. t. m. po 16. v restavraciji »Evropi« v Celju. Kdor pa je zadržan, naj pride istotja v nedeljo do 10. dopoldne, ker nato odrinemo po sporazumu kamorkoli v okolico. Z gotovostjo pričakujemo tudi one, ki so lani žal izostali. Na veselo svidenje! — Celjski sošolci.

d Banovinska kmetijska šola v St. Juriju ob j. ž. bo pričela svoj I. tečaj 3. novembra ter sprejme vanj do 24 učencev. Ta tečaj je petmesečen in traja do 31. marca 1937. Isti učenci bodo prihodnje leto sprejeti v II. tečaj, ki bo prav tako v petih zimskih mesecih. Prednost zimske kmetijske šole tiči v tem, da se kmečki sinovi pozimi teoretično in deloma praktično izobrazijo v vseh kmetijskih panogah, poleti pa pomagajo doma na kmetiji. Tako ima kmet dobrega delavca doma v dobi, ko ga najbolj rabi. Druga prednost tiči v tem, da gospodar lažje poravnava v enem letu oskrbovalnino za pet mesecev nego za enajst in pol meseca. V to zimsko šolo se sprejmejo pridni, najmanj 16 let stari sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji. Gojenci stanujejo v

Gospodarstvo

Hmelj

g Zalec. Hmeljarsko društvo za dravsko banovino poroča: Obiranje hmelja je bilo ob koncu avgusta povsod končano. Kakor smo pričakovali, bo imela Savinjska dolina letos relativno največ zelenega blaga izvrstne kakovosti in sicer do 80% celotnega pridelka. Vsled tega je že takoj med obiranjem posegla svetovna trgovina v zelo živahen nakup in pokupila do konca avgusta že skoraj četrtino letošnjega pridelka. Zlasti močni nakupi se vršijo za Ameriko in Anglijo, kamor so že prejšnja leta izvažali nad 70% našega hmelja. Letos pa je upati, da bosta ti dve državi vsled neugodnih lastnih letin porabili še več našega hmelja. Cene so se doslej gibale med 20 in 25 Din, nekatere partije izbranega hmelja so dosegle z napitnino še nekaj višjo ceno. Cene so zelo žvaste, nakupovanje se živahno nadaljuje.

Raznoterosti

»Dober konec, dobro vse!« se je razveselil optimist, ko je izvlekel izpod ruševin pogorele hiše eno samo še vporabljivo desko.

»Drevesa ne rastejo do neba,« se je tolažil vrtnar, ko je videl, da na njegovem vrtu ne raste niti plevel.

»Kakor ti meni, tako jaz tebi,« je zarjovel orjak in udaril pritlikavca krepko po nosu, ker ga je bil postrani pogledal.

»Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade,« je moraliziral ošabnež, ki ni imel nobene lopate.

»Proti tepcem se niti bogovi ne morejo vojskovati,« se je razburjal neumnež, kateremu se ni posrečilo prepričati pametnih.

»Bolje je imeti vrabca v roki, kakor goloba na strehi,« je vzdihnil skromni, spodil golobe iz svoje strehe in se podal na lov za vrabci.

»Pot v pekel je tlakovana s samimi dobrimi sklepi,« je spoznal grešnik in sklenil, da se bo od sedaj naprej izogibal vseh sklepov.

Ali ste že poravnali naročnino?

Avtomobilska katastrofa pri Rogaški Slatini pred sodiščem

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v torek 32-letni, v Hoješini na Češkoslovaškem pristojeni Viktor Svoboda, šofer pri tvrdki Milnek & Šteger v Zagrebu, zaradi krivde na avtomobilski katastrofi, ki se je dogodila letos 6. julija na železniškem prelazu pri Rogaški Slatini.

V ponedeljek 6. julija okrog 14. se je peljal šofer Svoboda s tovornim avtomobilom svoje tvrdke iz Rogatca v Rogaško Slatino. Poleg njega sta sedela Josip Havc iz Zagreba, ki je bil nameščen pri isti tvrdki kot potnik, in kleparski mojster Maks Osrečki iz Rogatca. Ko je prispel tovorni avtomobil v bližino železniškega prelaza, ki je oddaljen kakih 800 metrov od postaje v Rogaški Slatini v smeri proti Rogatcu, je privozil iz Rogaške Slatine osebni vlak. Strojvodja Božič je dal signal, v tem pa je storil isto tudi šofer Svoboda. Zato Svoboda ni čul piska lokomotive, vlaka pa tudi ni mogel opaziti, ker zapira na prelazu razgled pred nekaj leti postavljen visok zid pri Kitovi vili ob železniški progi. Ob zidu je rasel fižol, ki je segal celo čez visoki zid. Ker je pihal veter, je najbrž zanesel zvok v nasprotno stran. veter pa je dvigal na cesti oblake prahu, tako da šofer ni niti slišal niti videl

bližajočega se vlaka. Ko je prispel tovorni avtomobil na železniški prelaz, ga je strojvodja opazil kakih 10 do 15 metrov pred seboj in naglo zavrl. Bilo pa je že prepozno. Zaradi nepreglednosti terena je Svoboda zagledal vlak šele pet metrov pred progo. Šofer je naglo odkrenil vozilo na levo, hoteč, ker ni bilo drugega izhoda, švigniti čez progo tik pred vlakom. V tem pa je lokomotiva zgrabila avtomobil na desni, zadnji strani, ga zdrobila in vlekla nekaj časa s seboj. Havca in Osrečkega je vlak razmesaril in na mestu usmrtil, Svoboda pa je dobil težke poškodbe na glavi in prsnem košu. Svobodo so prepeljali v celjsko bolnico, kjer so mu rešili življenje.

Svoboda, ki se mu še poznajo posledice poškodb, je pri razpravi zanikal svojo krivdo. Zasllišani strojvodja Božič je izpovedal, da visoka ograja pri Kitovi vili zelo ogroža varnost prometa na prelazu in da je to dejstvo tudi za njega neprijetno, ker bi bili pri karambolu na tej točki lahko ogroženi tudi potniki v vlaku. Avtomobil je obvisel na desni strani lokomotive in bi bil torej za las ušel čez progo. Rešitev avtomobila je bila odvisna samo od trenutka. Druga priča Verk, ki je bil v času katastrofe slučajno na cesti pri prelazu, je izpovedal, da je čul ob istem času signal lokomotive in avtomobila. Ker je takoj zaslišel nesrečo, je dal Svobodi z roko znak, naj obstane, kar pa je Svoboda vsled oblaka prahu na cesti očitno prezrl. Desna vrata avtomobila, kjer sta sedela Havc in Osrečki, so bila odprta. Lokomotiva je najbrž zgrabila odprta vrata, ki so tako povzročila nesrečo. Zagovornik je kritiziral malomarnost gradbene oblasti in železniške uprave, ki nista prepričali postavitev nevarne ograje pri Kitovi vili.

Svoboda je bil zaradi prestopka zoper varnost javnega prometa za ljudi in imovino obsojen na 2 meseca zapora pogojno za dobo dveh let.

IZJAVA

Podpisani Konrad Gorenjak, čevljarji mojster v Celju, Gosposka ulica 28, izjavljam v splošnem, da nisem plačnik za nobene dolgove, ki jih je napravila od 15. marca 1936. Neža Žolgar, sedaj Gorenjak, z dnem, ko je odšla od hiše.

Konrad Gorenjak, Celje.

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj za fine velike kornade. FRANJO LAPORNIK, krojaštvo za civil in uniforme, Celje, Cankarjeva 4

Vinotoč

Marija Hočevar
Celje, Razlagova ulica 8a
se nadalje priporoča

Meblovana soba

s posebnim vhom se odda s 15. septembrom. Naslov pri vratarju hotela »Union«.

Nagrobni venci in trakovi

z natiskom v vseh barvah in širinah venci

v vseh velikostih in po raznih cenah ter vsi žalni predmeti se dobijo v vsakem dnevnem in nočnem času, kakor tudi ob nedeljah in praznikih v MODNI IN MANUFAKTURNI TRGOVINI

Fr. Karbeutz, Celje, Kralja Petra c. 3

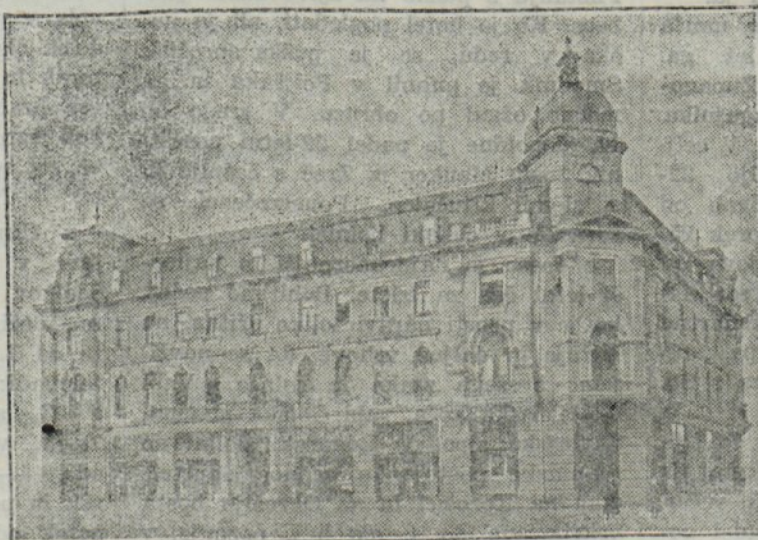
Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad
Din 16.500.000—

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenje za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici:
Maribor, Šoštani

ŠOLSKE KNJIGE

FRANC LESKOVŠEK, CELJE, GLAVNI TRG 16

Plašči, hlače in obleke

zelo dobro ohranjene, se poceni prodajo. Istotam se prodaja tudi kompletna spalnica, vrtno pohištvo in dva oleandra. Naslov v upravi lista.

2 do 3 sobno stanovanje

išče miren zakonski par brez otrok. Pojasnila: Celje, Prešernova ulica 4, pri URARJU.

DIJAK se sprejme k nemški družini v vso oskrbo. Slovenska konverzacija, klavir v hiši. Naslov v upravi.

Stanovanje 1 soba in kuhinja s pritliklinami, se odda s 1. oktobrom mirni stranki brez otrok. GABERJE, ulica Lastni dom št. 6.

Inteligentno dekle

za vse, ki zna dobro kuhati in tudi nemško, samo z najboljšim izpričevalom se sprejme. Nobenega perila, dobra plača. Vprašati: Celje, Trubarjeva ul. 3, pritličje.

Prodajo se

v Javnem skladišču v Celju 2 kompletne oficirske postelje in mobilje.

Šolske knjige

rabljene, kupuje in prodaja knjigarna in papirnica

„Domovina“, Celje, Kralja Petra c. 45

Enonadstropna hiša

na Mariborski cesti tik Westrove vile je na prodaj. Vprašati pri g. Antonu Lečniku, Celje, Glavni trg.

Stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo in vrtom se odda mirni stranki v novi vili. Interesenti naj javijo svoj naslov na: Celje, poštni predal 8

D. D. PIVOVARNA „UNION“ LJUBLJANA

priporoča svoje izborne izdelke svetlo in temno pivo, pekovski kvas in špirit vseh vrst.

Šolske knjige

novi in antikvarični

Šolske potrebščine: Risalni pribor, aktovke, nolična peresa itd. v veliki izbiri in ugodno pri tvrdki

Karl Goričar vdv., Celje, Kralja Petra c. 7-9

Franjo Dolžan - Celje

Za kresijo 4
Telefon 245

kleparstvo, vodovodne instalacije, strelovodne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerno — Postrežba točna in solidna

ZVEZNA TISKARNA V CELJU - Strossmayerjeva 1

Najstarejše narodno podjetje te stroke v Celju priporoča ljubčinarjem uradom, pridobitnim krogom, sokolskim, gasilskim in drugim društvom ter narodnemu občinstvu tiskovine vseh vrst in solidno vezavo knjig po zmernih cenah.